

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Jertfele noastre.

(M. V.) Războiul înfricoșat, care bântuie acuma de un an și 2 luni, cere nespuse de mari și de multe jertfe.

La chemarea sub arme am răspuns cu ascultarea proverbială a poporului nostru blând și ascultător. Văile și câmpiile, dealurile și munții patriei au resunat în vara anului trecut de cântările voinicilor noștri. Și se schimbau cântările duioase de jetele cu cele de vitejie.

Și în curând s'a auzit vestea de vitejia soldaților români, cari în împlinirea datorințelor lor militare s'au dovedit urmași vrednici ai moșilor și ai părinților lor.

Despre vitejia soldaților noștri s'a mai scris, și încă se va mai scrie.

Au recunoscut-o comandantii armatelor noastre, au scos-o la iveală nu odată, căci azi adevărul nu se mai poate pune sub obroc, ci trebuie scos la lumina zilei, ca să lumineze, și cu lumina și căldura sa să învieze inima iubitorilor de adevăr și de dreptate.

A fost urmare firească, ca vitejia soldaților noștri, eroismul cu care au sărit asupra întăriturilor dușmane să secere jertfe de viață și de sânge.

Și jertfele au fost mari. Istoria va însemna jertfele acestea de sânge ale neamului nostru.

Este datorința noastră ca și noi să le însemnăm.

Sub cruciulițe de lemn, în pământul Galiției odihnesc lin și dorm somnul de veci fiii neamului nostru. Unde odihnesc ei, mai de aproape nu știm. Aceea ce știm este, că sufletul lor este în mâna lui Dumnezeu, de care nu se va mai atinge munca.

Această jertfă în sânge am dat-o și o dăm încă cu credința fermă, că din sângele vărsat va răsări o nouă eră de desvoltare, de înflorire, de bună stare morală și materială pentru neamul nostru. O plantă sădită în pământ udat de sângele eroilor și de lacrimile văduvelor și ale orfanilor, o asemenea plantă crește și se desvoaltă, căci dreptatea lui Dumnezeu adumbrește asupra ei și o încălzesc razele binecuvântate ale soarelui, care deopotrivă încălzește și pe cei răi și pe cei buni.

Pe lângă jertfele de sânge însă am adus noi și jertfe materiale, jertfe din sărăcia noastră, și jertfa aceasta voim noi să fie și ea accentuată.

Ne vin în minte cuvintele Mântuitorului cu filerii văduvei.

Ni s'au cerut jertfe pentru spitalele de tot soiul, întocmite pretutindenea, îndată cu începerea războiului. La aceste jertfe am contribuit noi toți cu ce am avut.

Jertfe în bucate, jertfe în vestimente, jertfe în haine de pat, jertfe în îngrijirea bolnavilor.

A venit earna grea, care a surprins pe ostașii noștri în șghiaburile de ghiță și în troienele de zăpadă ale Carpaților.

S'au cerut earăși jertfe, și noi bucurându-ne le-am dat. Încălțăminte, piep-

tare, cioareci de lână, căciule. Și noi am dat, am dat tot ce am avut.

Jertfa aceasta a făcut-o în stil mare poporul nostru.

Am crezut că este bine, că este folositor, ca jertfa aceasta să se însemne, să se prețuiască, după sate, după ținuturi, negreșit să se însemne și să se prețuiască, cel puțin aproximativ, ca la timp potrivit să o putem folosi și valoarea după trebuință.

Voim să fim înțeleși. S'a pus la cale o consemnare, o valorare a jertfelor ce am adus noi și poporul nostru și în direcțiunea aceasta.

Nu pretutindenea s'a făcut însă tot ce se poate în privința aceasta. Încă nu e târziu, se poate face ceea ce nu s'a făcut.

S'au inițiat afară de aceasta mulțime de acte de binefacere.

Intimpinarea și îngrijirea bolnavilor și răniților întorși din războiu, contribuirea cu sume în bani la împrumuturile de stat pentru războiu, daruri de bună voie pentru sanatorii, daruri de bună voie pentru cei invalizi, daruri și contribuiri pentru cei răniți, daruri și contribuiri pentru cei ce și-au pierdut vederea în războiu, daruri și contribuiri de bună voie pentru a înlesni corespondența cu cei ce sunt prinși în țările dușmanilor noștri, daruri și contribuiri de bună voie pentru ridicarea satelor devastate prin războiu, mai ales în părțile nordice ale Carpaților, etc.

Toate acestea sunt jertfele noastre, pe cari le-am adus și le-am pus pe altarul patriei, ca jertfe pe sfântul altar.

Acestea sunt jertfele noastre. Când le vom aduna toate și le vom valora, vom vedea, că poporul nostru și în privința aeeasta stă ca model între popoarele din patria noastră.

Jertfe în sânge, jertfe în naturalii, jertfe în bani, toate veseli și cu inimă caldă le-am pus pe altarul patriei noastre.

Și la timpul seu, fiecare oficiu parohial va veni și va arăta: Din turma mea credincioasă atâția au fost chemați sub arme. Din aceștia atâția au murit moarte de martiri, atâția au fost decorați pentru vitejie, atâția sunt invalizi, atâția s'au întors întregi acasă spre a povesti despre vitejia ostașilor noștri; — atunci apoi vom face socoteala și vom schița jertfele noastre în sânge de eroi.

Și dacă la timpul seu vor intra rapoarte exacte, amănunțite, cu îngrijire lucrute despre valoarea în bani a jertfelor noastre, în articli de consum, în vestimente, în încălțăminte, în diferitele colecte solicitate, fie de oficiul politic, fie de biserică, despre lucrările făcute, fie cu carul, fie cu palma, la transport și la săparea de șanțuri și întărituri, dacă la timpul seu vom avea asemenea rapoarte exacte, mișaloase, cu îngrijire făcute în țara întreagă, — din acelea vom putea face bilanțul aproximativ al jertfelor noastre.

Asemenea lucrare este datorința noastră, a celor de acasă, a celor, cari

avem să dăm seamă de tot ce se întâmplă în viața poporului nostru.

E vorba de jertfele noastre.

Rugăciunile, cari le ridicăm la slujbele noastre pentru izbânda armelor noastre, pentru sănătatea și tăria sufletească a preabunului nostru Monarh, pentru curtea și ostașii lui, pentru ocrotirea iubitorilor noștri ostași din războiu: rugăciunile acestea le înălțăm ca jertfe la sfintele altare, și bunul Dumnezeu le primește întru jertfelnicul seu cel mai presus de ceriuri.

Jertfele în sânge le va răsplăti bunul Dumnezeu.

Jertfele materiale ale poporului nostru Dumnezeu le va primi ca filerii văduvei din evanghelie. Jertfele acestea le punem noi pe altarul patriei, ca prinos al iubirii noastre de patrie, ca prinos al patriotismului nostru. Trecem prin zile grele, prin zile istorice. Se vor croi alte așezăminte în locul celor pustiite. Se vor croi alte așezăminte și în cele sociale și în cele culturale ale poporului nostru.

Se vor naște noue legende. Noue legende despre viața din războiu, în tranșee, în șanțuri, noue legende despre vitejiile eroilor noștri, noue povești, noue cântece de războiu, o nouă și bogată literatură populară.

La toate acestea au contribuit jertfele noastre, de cari să ne aducem aminte!

Țarul în fruntea armatei sale.

Prin ordin de zi țarul aduce la cunoștința trupelor sale de pe câmpul de războiu, că a luat comanda supremă asupra lor. Are țarul credință fermă în Dumnezeu și convingere neclintită în biruința finală, căci: «toți avem sfânta datorință să apărăm patria până la extrem, ferindu-o de desonorare», zice țarul. Marele duce Nicolae Nicolaevici a fost trimis în Caucaz, ca vice-rege și comandant al trupelor rusești de acolo.

Bulgaria intră în acțiune. A provocat mare senzație în lumea politică declarația energică, publicată într'un număr mai recent al ziarului din Sofia «Narodni Prava», care trece de organ de publicitate al guvernului bulgar, și în care se cuprind și pasagele următoare: «După ce toate mijloacele ajungerii la o înțelegere pacinică au dat greș, se vede necesitat statul, dornic de a ajunge la împlinirea misiunii sale naționale, să se razime pe puterea armată. Pentru opiniunea publică bulgară e tot mai clar, că aliații noștri de odinioară nu vor înceta pentru nimica în lume de a subjuga pe nefericiții Macedoneni, câtă vreme puterea bulgară nu-și spune cuvântul. Guvernului bulgar, care a eshauriat toate mijloacele, chiar și pe acela al amestecului direct din partea puterilor din antantă, pentru a se ajunge la înțelegere între statele din Balcani, nu'i rămâne alta acum, decât se recurgă la mijloacele sigure, aficace, pentru realizarea idealelor naționale bulgare, pentru cari au fost jertfiți mii de Bulgari!» Bulgaria va lua deci cu armele Macedonia dela Sârbi.

Deputațiunea omagială la Viewa.

— De vorbă cu delegații —

Un redactor al marelui ziar vienez «Reichspost» a avut întrevvedere cu mai mulți membri din deputațiunea omagială, care s'a prezentat în 2 Septembrie n. c. în fața Monarhului, între ei și cu domnii Dr. Aurel Vlad și Nicolae Ioan, viceprezidenții comitetului național român dela noi și reprezentanți ai poporului român în deputațiunea omagială, cari au făcut apoi, în fața redactorului, declarațiile următoare asupra situațiunii:

Domnul Dr. Aurel Vlad a spus că: «Atitudinea soldaților noștri în cea mai mare luptă a istoriei universale a dovedit, că tronul și patria pot să se razime pe credința poporului român. Toată neîncrederea, care va fi existat, a fost aplanată prin sângele vărsat cu credință al fiilor noștri. Urmarea războiului mondial trebuie să fie o epocă de încredere, de înțelegere reciprocă. Ideile lui Francisc Deák trebuie se servească de cinosură și la rezolvarea chestiei de naționalitate în Ungaria. Tăria statului o formează popoarele mulțumite, și serbarea de acum a armoniei înălțătoare de inimă va dăinuși și va trebui să dăinuască în mod binefăcător pentru toate vremile».

Domnul Nicolae Ioan apoi, a sesor consistorial, s'a pronunțat astfel:

«Amintiri vechi istorice ne leagă pe noi, Români, de Viena. Presentarea noastră de acuma la poalele tronului nu mai poate apărea însă ca demonstrațiune, ca la alte ocațiuni, începând dela presentarea jalbei intitulată «Supplex libellus Wallachorum» din anul 1792. Astăzi se presentează Români în fața supremului Domn, ca în fața celui mai nobil binefăcător al lor, cu cooperarea și aprobarea ministrului president al Ungariei, ca cetățeni credincioși ungari de naționalitate română, trimiși de conaționalii lor, din partea municipiilor în cari trăesc, pentru a oferi dovada, că ei în bine și în rău s'în cu credință la casa domnitoare, că-și dau sânge și avere pentru existența monarhiei, și că toate le fac pentru a lumina poporul, că e în interesul culturii și al civilizației de a-i ținea pe dușmanii noștri ai tuturor, pe Ruși, departe de granițele noastre. Neîncrederea, care dureră, a făcut mari ravagii, a dispărut în urma războiului și se va naște o Ungarie cu naționalități satisfăcute, o țară unită și de neînvinș, în care fiecare cetățean ia parte la conducerea ei și se simte bine.

Suntem pătrunși de tot de vremile mari în cari ne aflăm. Din ziua primă a mobilizării până astăzi noi, Români ungari, ne-am făcut datorința față de patrie pe câmpurile de luptă cu bucurie însufleșită și suntem mândri, că cu sângele fiilor noștri am putut dovedi de nou dinastiei și monarhiei probata credință română. Partidul național român, în înțelegere cu înaltul cler român, și-a ținut de datorință a pune la o parte sub durata războiului întreaga activitate politică și a-și pune toate puterile, toate jertfele, fără restrângere, fără condiție, la dispoziția tronului și a patriei.

N'am pretins nimica pentru aceasta și ar fi lucru necuviincios a face afaceri politice din convingerile noastre. Avem încredere, că guvernul ungar, condus de un om plin de considerații, ca contele Tissa, va fi gata să înlănească dorințele românilor loiale, în cadrele ideii de stat maghiar. Dorințele acestea sunt cunoscute ministrului-president, contelui Tissa, și în scrisoarea pe care a adresat-o Mitropolitului Meșianu, a pus deja în vedere parțială împlinire a acestor dorințe, cari se referă mai ales la școală și la biserică, dar și la o altă arondare a cercurilor electorale, mai dreaptă pentru validitatea drepturilor politice ale Românilor din Ungaria. Noi, Români, vom contribui, sigur, la aceasta operă mare a înțelegerii, care va da monarhiei, după război, puterea de a duce la bun sfârșit vindicarea ranelor celor multe. Ce binecuvântare ar fi aceasta pentru noi toți! Se poate, că aceste zile din Viena au se formeze zările unui nou viitor.

Campania din Galiția.

Comunicat oficios.
(Fine.)

Ca și la armata principală, așa și aici a trebuit făcută o pauză pentru repararea drumurilor pentru muniții și proviant. Când a început în 24 Maiu atacul general în lupta delângă Przemysl, a început și la armata sudică prepararea artileriei pentru lupta de lângă Stryj, care a fost continuată în 26 prin un atac pe tot frontul. În centru și pe amândouă aripele pozițiile rusești au fost sparte, însă drept în dosul lor se mai aflau alte linii puternice de apărare, cari au oprit în loc pe apărători. Rușii însă nu s'au mulțumit cu faptul acesta, ci au început cu contraatacuri puternice. Mai ales și-au dat silință de a învinge aripa dreaptă prin atacuri din flanc, pentru a provoca desfășurarea armatei întregi. Pentru scopul acesta au adus întăriri dela aripa lor ostică, care se afla în fața armatei Pflanzler-Baltin. De rezistența vitejască a corpului Hofmann s'au spart însă aceste încercări de atac, mai departe aripa stângă a lui Pflanzler-Baltin a făcut prin o înaintare spre Nadwórna, că Rușii n'au mai putut lua întăriri de acolo.

Astfel centrul armatei sudice, cu el divizia 38 de honvezi, a putut să pregătească lovitura hotărâtoare, care s'a dat în 31 Maiu. Linia Rușilor fu frântă, învingătorii intrară în Stryj, lupte de urmărire din 1 până în 3 Iunie completară frumosul succes și alungară pe Ruși către Nistru.

Ca todeauna de câte ori Rușii sufereau eșecuri în această campanie, se aruncară ei cu violența asupra armatei Pflanzler-Baltin, după ce au pierdut lupta delângă Stryj și după ce lucrurile începură a se desfășura destul de nefavorabil pentru ei, lângă Przemysl. De fapt au reușit în 3 Iunie de a sparge poziția noastră delângă Prut, în sus dela Kolomea, și de a se așeza lângă Sadzawka pe malul sudic. Amândouă partidele se grăbiră să aducă pe acest câmp de luptă toate rezervele disponibile, Rușii spre a exploata ruperea frontului nostru, armata Pflanzler-Baltin spre a respinge pe dușman sau cel puțin spre a pune stavilă înaintării sale.

În 4, 5 și 6 Iunie au aflat loc lupte înverșunate, cari vor rămânea memorabile pentru toate timpurile. Și aici pierdură Rușii jocul, când văzură că după succesele dela început, atacul unitar a 11 regimente de infanterie s'a prăbușit în fața puterii de rezistență a apărătorilor.

Acum ne veni ajutor. Aripa stângă a armatei Pflanzler-Baltin înaintă în direcția spre Stanislau, spre a aduce ușorare în aceeași zi și armata sudică învingătoare s'a îndreptat spre dreapta, lăsând în urmă numai cor-

pul de armată Szurmay, spre a observa pe dușmanul bătut. Pecând grupul nordic a luat Zurawno, corpul Hofmann a bătut pe Ruși în mai multe ciocniri în nord dela Kalus, după aceasta intrară aliații în 7 Iunie în Stanislau. Acum s'a întors soarta repede și la armata Pflanzler-Baltin. În flanc amenințați de armata sudică, trebuiră Rușii să plece dela Prut, aspru urmăriți de trupele lu Pflanzler Baltin, care-i mânuiau din poziție în poziție. În 11 se afla Zalezszyki iarăși în mâinile noastre, în 15 am ocupat Nizniów, Rușii erau aruncați peste Nistru, trebuiră să se apere de mai multe atacuri peste râu și se văzură și în ost împinși în Basarabia peste granița împărăției.

Din armata sudică corpul lui Hofmann a început cu impresurarea puternicului cap de pod dela Halicz. Puterea principală a trebuit să se angajeze în spațiul din sudul lui Zydzów și Mikolajów, unde Rușii năvăliseră cu puteri superioare contra corpului Szurmay. Aici s'au dat necontenit lupte aprinse, fiindcă puterea principală rusească, după înfrângerea dela Mosciska—Lubaczów voia să rischeze încă o luptă pentru menținerea Lembergului, și trebuia firește să se asigure îndeajuns în flanc contra loviturii primejdioase din sud.

Intinzându-se într-o vale lată în sud spre Nistru, Wereszyca formează un segment de apărare foarte potrivit, care închide o înaintare din spațiul Sambor—Przemysl spre Lemberg. Multe iazuri, mai ales lângă Gródek, nu permit atacătorului decât să se apropie pe drumuri înguste și singurite de baza munților, cari se întind dealungul văii ostice, eară munții nefiind priporii și dând astfel numai puțin scut, nu dau ocaziune bună pentru un atac și sunt greu de trecut. Avantajele naturale ale poziției acesteia au fost încă mărite prin fortificațiunile pregătite de Ruși. Pozițiunea aceasta se continuă spre nord în partea muntoasă dintre Lemberg și Narole, care formează marginea vestică a basinului Bugului. Și aici apărarea dispunea de multe avantaje, și anume atașarea către șesul lui Tanew, ceea ce îngreua o încunjurare a aripei drepte.

Rușii au intrat astfel sub condițiuni foarte favorabile în lupta cea nouă de lângă Gródek—Magierów.

Aliații nu s'au lăsat împiedecați după rezultatul victorios al luptei de lângă Przemysl în urmărirea lor prin rezistența ariergardelor rusești. Deja în 16 seara armata Böhm-Ermolli a ajuns înaintea poziției Wereszycei, a doua zi armata Mackensen se afla înaintea părții muntoase, pe când armata Josif Ferdinand a înaintat cu puterea ei principală în ostul lui San spre Tanew și în regiunea Narol. Fără încetare toate armatele au început preparările lor probate de atac: aducerea de artilerie, plasarea infanteriei contra părților de front, cari erau să se atace. Deja în 19 bombardarea artileriei a putut să înceapă cu toată puterea. La amiază armate de ale lui Mackensen au fost dobândit deja lângă Magierów un succes atât de mare, încât garda și corpul 6 i. și r. a putut sparge aripa frontul și a putut înainta ca un ic puternic până la calea ferată Rawaruska—Zolkiew.

Și armata Böhm-Ermolli, care și-a fost asigurată în 17 și 18 în lupte grele trecătorile, din cari mai ales lupta pentru Gródek era extraordinar de vehementă, s'a apropiat în 19 așa de aproape de poziția dușmană de pe dealuri, că a putut noaptea trece la atac, care a avut succes deplin.

Rușii au fost învinși, s'au acățat însă încă de fortificațiunile cu cari au fost încunjurat Lembergul, au ocupat creasta, care se îndreaptă în

dosul păraului Szczerek spre Nistru, așa, încât aripa lor sudică se putea sprijini de capul podului delângă Mikolajów, și au ținut ocupate Zolkiew și dealurile delângă Rawaruska în nord dela Lemberg, contra icului de spargere al lui Mackensen. Așa s'a dezvoltat încă o luptă lângă Lemberg.

Armata Böhm-Ermolli a ajuns în 20 la pozițiunile delângă Lemberg și a introdus îndată a doua zi atacul, în care puterea principală a fost îndreptată spre frontul vestic și nordvestic al Lembergului, iar aripa dreaptă peste păraul Szczerek spre Dornfeld. În cursul zilei din 21 frontul de atac impresură părțile atacate ale brăului, artileria lovea în forturi, încât deja în 22 dimineața s'au putut întreprinde asalturile hotărâtoare. Întâiul succes l-a avut divizia de miliție teritorială din Viena, la 5 ore dimineața, luând cu asalt fortul Rzesna-polska, care închidea drumul dela Janów. Apoi căzură repede una după alta și celelalte întăriri, încât la 4 ore după amiază a putut comandantul de armată să intre în Lemberg, și în același timp armata Mackensen a luat Zolkiew și a frânt ultima rezistență dușmană la Rawaruska.

Rușii au pierdut campania, care li-a luat fructele unei sfortări de zece luni de zile. Rolul lor în Galiția l-au pierdut. Acele puteri, cari s'au fost menținut până acuma așa de îndârjit în unghiul dintre San și Vistula, seara în 22 au început a se retrage, și frontul lor din Polonia rusască, care s'a fost retras în urma luptelor dela Gorlice—Tarnów și Sanok—Rzeszów în terenul muntos dela Kielce, a grăbit așisderea dincolo de Kamienna.

În ceva mai mult de șapte săptămâni aliații câștigaseră șese lupte mari, au răpit dușmanului peste 40.000 kilometri pătrați de pământ galițian și polon-rusesc, au prins 1000 de ofițeri și 400.000 de soldați, au capturat 350 de tunuri și 800 mitraliere.

Fără stavilă părea să năvălească în anul trecut asupra Europei mijlocii puterea uriașă a armatelor rusești, care nu află seamă în istoria lumii. Colosal își bătea joc de succesele parțiale, cari au putut să le dobândească atacurile aliaților. Însă cu stăruință de fer, puterea noastră inferioară și-a menținut planul de a restabili echilibrul de puteri, știrbind mereu uriașa putere rusască. În luptele din Agust—Septemvre în ost dela San și Vistula, în campania din Prusia orientală, apoi în campania din toamnă către San și Vistula, în campania dela Lapanów—Limanowa, în lupta de iarnă delângă lacurile mazuriene, în sfârșit în lupta uriașă din Carpați, care a pus germenul de moarte în oștirile rusești, a fost mereu sporită această operă mare, care la aparență nu promitea succes, și pas de pas ne am apropiat de ținta noastră. Ceea ce lupta îndelungată din Carpați a pregătit cu mult efect, a fost îndeplinit în sfârșit prin campania din primăvară în Galiția.

Silită deacum să și apere țara proprie, armata rusască nu mai înseamnă un pericol pentru cultura și civilizația țărilor puterilor medio-europene.

Campania victorioasă a recăștigat aliaților acel spațiu, din care a pornit la începutul războiului prima ofensivă a conducerii armatelor austro-ungare. Aproape un an de lupte grele a trecut de atunci. Aliații au frânt superioritatea covârșitoare a dușmanului și au depărtat astfel elementul acela, față de care s'au fost prăbușit, cu tot succesul dela început și cu tot eroismul trupelor noastre, operațiunile noastre începătoare.

Aceste lupte grele, pline de jertfe și onoare, au trebuit să fie duse și au fost neevitabile, dar ele au pus fundamentul pentru schimbarea cea

mare, care s'a arătat în campania din primăvară și care a făcut, că s'a putut înfăptui primul plan de război, care promitea mult succes, în mod analog, însă sub condițiuni cu mult mai favorabile.

Originea războiului de astăzi.

Cu date întemeiate pe cifre vorbitoare, ziarul *Moldova*, într'un articol mai nou, lămureste chestiunea deslănțurii cumplutului război, ce bântue acum de un an și mai bine.

Estă părțile de căpetenie din acest remarcabil articol:

Dela începutul actualului război s'a discutat și se discută în publicitatea europeană originea lui. Publicistii și oamenii politici ai împătritei înțelegeri acuză pe Germania.

Ei susțin, că în cursul timpului Germania a urmărit războiul, l-a voit și l-a provocat; ear Anglie, Franța, Rusia și Italia, state prin firea lor pacifice, iubitoare și cultivatoare a operilor de pace, îl susțin, dar sunt niște victime. Cu modul acesta împătrita înțelegere urmărește două lucruri: să și atragă simpatia lumii, și să și scuze slăbiciunea. În adevăr, războiul fiind o mare crimă, ea voește să tracă în ochii popoarelor de criminală fără voea ei.

Dacă urmărim faptele, constatăm că acest război contra Germaniei a fost preparat în cursul timpului cu abilitatea politică și tehnică necesară, după cum rezultă din cele ce s'au scris, s'au vorbit și s'au făcut în țările împătritei înțelegeri în ultimii zece ani.

În cele de mai jos vom să arătăm că statele acestea în ultimii patruzeci de ani au făcut războaie, și războaie numai de cucuriri. Așa fiind cauza acestui război e foarte simplă: popoarele din înțelegerea împătrită voesc să zdrobească Germania, ca astfel să înlătureze un adversar serios dela cucurirea globului pământesc.

În timp de patruzeci de ani, 1875—1915, (ținând seocoteală de istoria prescurată a campaniilor moderne de I. Vial, colonel de stat-major, fost profesor de arta și istoria militară la școala de aplicație de stat-major, Paris) au fost 22 de campanii.

Din aceste 22 campanii sczând actualul război european 1914—1915 și expediția Chinei din 1900, la care au participat cele 6 mari state europene, ozi în lupte, rămân de clasificat celelalte 20 de campanii. Ele se repartizează cum urmează:

1. Campanii rusești sunt două: în 1877 cu turcii, în 1904—1905 cu japonezii.

2. Campanii engleze sunt patru: în 1878—1880 în Afganistan, în 1882 în Egipt; în 1895—1896 în Akantis pe coasta occidentală a Africeii, în regiunea fluvialului Niger, și în 1899—1902 în sudul Africeii cu Buri.

3. Campanii italiene sunt două: în 1895 în Eritreea pe coasta orientală a Africeii și în 1911—1912 în Tripoli.

4. Campanii franceze sunt șase: în 1880—1894 în Sudan; în 1881 în Tunis; în 1883—1885 în Tokin; în 1890—1894 în Dahomei; în 1894—1895 în Madagascar, și în 1907—1908 în Maroc.

5. Germanii au avut de reprimat revolta Hereros din Africa de sud-vest aproape de fluviul Orange, unde Germania a trimis 14.000 de oameni.

Așa dar, clasificând cele 20 de campanii, găsim că patruzecizece aparțin statelor împătritei înțelegeri și numai una puterilor germane.

Nu vom vorbi de ruși, a căror rapacitate și brutalitate nu e nevoie să o stabilim, nici de italieni cari sunt până acum puțin norocoși în chestii coloniale, dar ne vom opri puțin asupra englezilor și francezilor.

Englezii sunt niște comercanți lacomi și nelădurăți față cu toate popoarele; dar și francezii, deși sunt democrați, republicani, cu un spirit și o cultură aleasă, cu toate aceste pofta de cucuriri îi stăpânește în mod deosebit și pe ei.

Expediția engleză contra Akantiilor e foarte bine caracterizată de colonelul Vial.

Anglia a întrebuințat minimum de trupe europene compuse din oameni aleși și de o constituție robustă, și s'a servit mai cu seamă de trupe indigene bine acclimatizate cu localitatea și comandate de europeni.

„A încercat trupelor indigene toate lucrările grele, săpături, drumuri, poduri, transporturi etc.”

Cu modul acesta C asta de Aur a trecut în stăpânirea definitivă și dreaptă a englezilor... Oamenii indulgenți, pentru aceste prădățiuni britanice, pot invoca că nu se cuvenea ca niște indigini ca Akanti să stăpânească Coasta de Aur africană.

Nu tot astfel însă se poate vorbi de buri.

Aceștia, europeni, de origine olandeză, trăiau o viață patriarhală în sud-estul Africii. Spre nenorocirea lor pe pământurile ocupate de ei s'au descoperit mine de aur și diamant. Englezii, pasărele de pradă ale pământului, imediat s'au infatșat ca adevărații proprietari. Urmarea a fost campania din 1899—1902 din sudul Africii contra burilor. Și astfel, cu principii lor lipsite de considerații, englezii au ajuns să aibă astăzi un imperiu colonial de 30 milioane km. pătrați, deci de o sută de ori cât insulele britanice.

Franta, mai puțin favorizată, stăpânește numai 13 milioane km. pătrați, sau 43 la sută din imperiul britanic. Imperiul colonial francez e de dată recentă, nu are nici patruzeci de ani. În adevăr, după învingerea din 1870—71 poporul francez simțea trebuința să-și găsească în altă parte gloria pierdută și atunci au început războaiele coloniale.

Acum patruzeci de ani Franța avea 620 mii km. colonii și protectorate cu o populație de 6 milioane și jumătate locuitori; astăzi are 12 mil. 400 mii km. pătrați, cu o populație de 45 milioane locuitori.

Creșterea imperiului colonial britanic, în acești patruzeci de ani, a fost de opt milioane km. pătrați, și sporul populației lui coloniale a fost de 175 milioane.

Rezultă deci, că aceste popoare occidentale și-au întreținut foarte bine spiritul războinic în colonii și le-a fost profitabil.

Așa fiind, să nu se mai înfațeze ca popoare iubitoare de pace.

Colonelul Vial ne spune, că englezii au ajuns foarte experți în expedițiile coloniale. În adevăr, contra Akantilor au trimis o coloană de 3000 de combatanți cu 6 tunuri și 10.000 de indigeni, și coloana după un marș de o lună și jumătate, a supus un stat cât două țări din întinderea Angliei.

În războiul actual lucrurile stau altfel.

Pe frontul occidental din Franța, ca să se obțină câțiva metri de tranșee, sau jumătate din terenul unei fabrici, sau un sfert din întinderea unui cimitir, se sacrifică mii de oameni și se aruncă zeci de mii de obuze și sute de mii cartușe, mai mult ca altădată într-o mare bătălie. Lucrul se explică. Aici lupta nu se mai dă între o coloană colonială europeană și niște africani sălbatici, ci între francezi, englezi și germani. Aceștia dispun de cele mai perfecte arme de luptă, și sunt la același nivel moral și intelectual.

Pe frontul oriental însă se vede o luptă nebănuită de nimeni. De o parte germanii, cari înaintază victorioși ca la o manevră, sau la o paradă; iar de altă parte rușii, cari fug ca o ceată de esfri sau de hotenotii. Rușii nici nu-și dau seamă, că fuga lor din Polonia este mormântul puterii lor militare și finalul Rusiei ca mare putere. Și occidentalii au contat în mod deosebit pe marea putere militară rusească.

Impătrita înțelegere este învinsă. Toate încercările ei de a se înfațea ca iubitoare de pace și ca purtătoare de civilizație și de dreptate, formează numai o ipocrizie.

„Cartea de Aur“.

— Părerile presei române. —

Ziarul «Unirea» din Blaj publică în numărul de Sâmbătă, 4 Septembrie, următoarele asupra ultimului volum al «Cărții de Aur», apărut acum, de curând:

Teodor V. Păcățian: Cartea de aur, vol. VIII. Sibiu, 1915. pag. VIII+861. preț 12 cor. Cu acest volum se încheie seria publicației, începută acum 10 ani și mai bine de dl Păcățian, redactor la «Telegraful Român», și care cuprinde istorisirea luptelor politice naționale ale Românilor de sub coroana ungară. Volumul acesta ultim începe cu ciclul parlamentar 1896—1901 și se estinde până la anul 1910. În acest restimp cad întâmplările de mare moment în viața poporului român, cari nu e bine să fie date uitării, și cari prin publicația prezentă sunt trecute viitorimei, povestite sincer și obiectiv. În această perioadă se ține conferința dela Cluj a românilor greco-catolici, prin care protestează contra proiectului de autonomie a bisericii catolice, care intenționează contopirea bisericii noastre în cadrele acelei autonomii. Tot atunci s'au adus: legea numirilor de localități, legea întregirii venitorilor preoțesii, legea despre curțile cu jurați, contra cărora s'a protestat la vremea sa din partea naționalităților nemaghiare din patrie.

În ciclul parlamentar 1901—1905 românii încep a ieși la iveală în discuțiile parlamentare. Politica de pasivitate, cu moartea prezidentului Dr. Ioan Rațiu, începe a fi abandonată. Numărul deputaților români se înmulțesc, și afară de deputați guvernamentali și independențiști, e ales la Dobrna adv. Dr. Aurel Vlad cu program național.

Ciclul parlamentar următor, care ține un an, după care disolvându-se dieta, se

fac alegeri nouă pentru alți patru ani, e ilustrat de o viață parlamentară foarte activă din partea deputaților români naționaliști. Se publică în acest volum aproape toate vorbirile, mare parte în întregime, celelalte în resumat, dându-se esența vorbirilor fidel.

Oricine poate să constate din aceste câteva notițe, cât de migăloasă a trebuit să fie munca dlui Păcățian și cât de mult a trebuit să studieze, ca pe lângă vorbiri să deie cetitorului și o iconă a întregii situații. Munca aceasta l-a costat de sigur și foarte mult timp și multă jertfă, — cari durere, nu i-au fost răsplătite. Din potrivă, după apariția vol. I. i-s'a intentat proces de agitație și a fost osândit la închisoare. Academia română i-a premiat, de nu ne înșelăm, în două rânduri publicația, (numai odată. Red.) dar cu premii mici, cari puțin vor fi acoperit din cheltuielile tiparului.

Folosim prilejul, ca să recomandăm cetitorilor noștri această publicație istorică, iconă fidelă a luptelor poporului român din această patrie și puternic îndemn de curaj și bărbăție pentru generațiile viitoare.

Războiul.

Trupele noastre din Galiția au silit de nou pe Ruși să se retragă pe un front de 90 kilometri până dincolo de Ieva. La Siret au fost lupte crâncene. Rușii au atacat cu forțe superioare ca număr, aduse din Basarabia, din poziții bine întărite, pe la Tarnopol și Srusov, dar în ajutorul trupelor noastre au venit trupe germane, cari cu un contraatac iscusit au silit pe dușman să se retragă. Pe la Suparca pozițiile rusești au fost luate cu asalt. Cam 20 de ofițeri și 4400 soldați au ajuns în captivitate la noi. Rușii au pierdut 7 mitraliere.

Armata lui Hindenburg e în continuă înaintare. A lui Eichhorn a luat înălțimile dela Wolkovysk și a pus mâna pe localitatea aceasta. Rușii au dat și aici 2800 de prizonieri și patru mitraliere. Armata principelui Leopold de Bavaria înaintază spre Zelwanka și Bezanca, iar trupele noastre de sub comanda generalului Kóves au avut lupte pe la Pruzany și au luat dela Ruși o mie de prizonieri. Alte trupe germane luptă pe la Drohyczin. La frontul italian și la cel dela apus situația nu s'a schimbat. Dela Dardanele nici o știre mai nouă.

Știrile primite astăzi ne spun că *fortăreața Dubno a fost luată dela Ruși* și că Germanii au avut succese frumoase la frontul dela apus: au luat dela Francezi niște poziții însemnate, 2000 de prizonieri, trei tunuri, 48 mitraliere și muniție multă.

NOUTAȚI.

Întregire. În prim-articolul din numărul 88 al ziarului nostru am înșirat cu numele pe ceice au reprezentat poporul român din statul ungar în deputațiunea omagială, care s'a prezentat în 2 Septembrie n. c. în fața Majestății Sale, Monarhului nostru. Primim acum informația, că din deputațiune a făcut parte și domnul *Jovian Murășian*, protopresbiterul gr. ort. român din Turda, ca reprezentant al comitatului Turda-Arieș. Facem deci cuvenita întregire a listei publicate.

Broșură tendențioasă. Publicistul Ion Russu Abrudeanul, în colaborare cu profesorul Vasile Stoica, au tipărit în București o broșură sub titlul: «Habsburgii, Ungurii și Românii», și au prezentat-o ministerului român de război, solicitând să li se cumpere un număr de exemplare spre a fi distribuit ofițerilor. Lucrarea s'a trimis marelui stat major, care a referat că ministrul nu poate să patroneze publicația dlor Russu și Stoica. «Adevărurile din lucrarea de față sânt scrise, cu drept cuvânt, într'un stil clar; dar atât de vehement, încât ne face să clasăm lucrarea *Habsburgii, Ungurii și Românii* printre lucrările tendențioase, mai ales în timpurile actuale», — zice concluzia marelui stat major al armatei române.

Moarte de erou. Primim informația, că în 14 August n. c. lovit de un glont dușman tocmai în cap, a căzut pe câmpul de război, murind moarte de erou, învătătorul *Andrei Drăguș* din Bacilelec, protopresbiteratul Treiscaune, în etate de 33 ani. Era originar din comuna Boholt. Îl deplâng: soția îndurerată, o copilă de trei ani și jumătate, mama bătrână, frate, soră, socri, cumnați și cumnate, amicii și cunoscuții. Fie-i memoria în veci binecuvântată!

Cum se fac comunicatele oficiale. Nu începe îndoeaia, că astăzi cel mai citit raport în monarhia austro-ungară este maresalul locotenent *Höfer*. Comunicatele sale se alcătuiesc în mod interesant. Comandantul companiei trimite știrile mai importante batalionului. Acele se întâlnesc știrile dela patru companii. Comandanții batalioanelor sumează evenimentele și le trimt din cuvânt în cuvânt către comandura regimentului, care le înaintază diviziei. Comandamentul diviziilor, adaugând și raportul propriu, le trimite corpului de armată. Corpul de armată le dă apoi comandurii armatei, și astfel *Höfer* își are materialul pentru facerea comunicatului, ear el alege momentele ce i se par vrednice de amintire. Procedura aceasta, care se pare înfinită, se sfârșește în cel mult două ore cu ajutorul telefonului și al telegrafului.

Țarul la front. Țarul Nicolae II a telegrafat prezidentului republicii franceze, că a luat comanda supremă asupra trupelor sale și a plecat la front. Prezidentul Poincaré i-a răspuns că *acuma e sigură învingerea armatei rusești*. Face gume domnului Poincaré.

Aviz. La școala civilă de fete cu internat a Asociației din Sibiu s'au început înscrierile din 1 Sept. stil nou a. c., atât pentru clasele civile (secundare) cât și pentru cursul complementar împreună cu școala de meșeri. *Elevele anunțate, și care doresc a-se înscrie încă pentru anul școl. 1915/16, se invită a-se prezenta cu posibilă grabire.* — Direcțiunea școlii.

Lucrul cel mai simplu. Presa din Londra este foarte nemulțumită cu diplomația Statelor unite, care nu spără vapoarele engleze de pericolul submarinelor blăstămate. Ziarele din Newyork răspund confracțiilor d'n Europa: Dacă englezii voesc, ca America să-i apere și să poarte luptele în locul lor, n'au decât să încredințeze guvernarea asupra Angliei în mâinile lui — *Wilson*.

Carte pentru invalizii cu o mână. În editura și tipografia G. Braun, în Karlsruhe, a apărut acum o carte, care ar putea aduce folos și invalizilor noștri români. E lucrată sub titlul de *Einarmfibel*, de Dr. Künsberg și mai mulți învățători specialiști. Arah, cu ajutorul ilustrațiilor, cum poate lucra omul cu o singură mână, cum are să scrie cu mâna stângă ș. a. Cartea costă 1 marcă.

Dela spitalul militar. A murit Mercuri gloțșul *Alois Gloss*, mésar, de 42 ani, împărțit de serviciu la comanda pentru asigurarea liniilor ferate din Copșa, originar din Sibiu, și a fost înmormântat Joi, în 9 Septembrie n. la orele 3 d. a. după ritul evanghelic luteran, din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc.

S'a coborât earna. În Italia de nord a dat frigul înainte de vreme. Pe culmile Alpilor ninge fără întrerupere. Soldații italieni, obișnuți cu soarele dela meazăzi, suferă cumplit.

Căzăcimea nu mai ascultă. În luptele dela Nistru au suferit mult regimentele de cazaci. Din această cauză soldații ruși au refuzat în fața ofițerilor să mai meargă la asalturi. În locul cazacilor dau asalt cerchezii.

Numiri războinice. Ziarul *Figaro* constată satisfăcut, că la săvârșirea botezului francezii sânt mult înrăuriți de evenimentele războiului, și că părinții își botează mai ales ficele cu numiri, care stau în legătură cu o victorie sau cu altă împrejurare din război. Fetite născute în zilele luptelor dela Marna, au primit în botez numele de *Marron*, *Marnetta* sau *Marna*. Altele au fost botezate *Victoria*, *Franța*. Sânt și multe *Joffrette*, după numele comandantului suprem J. Joffe.

Nu se lasă. Președintele dumei Rodzienco a declarat unui ziarist suedez din Stockholm următoarele: S'ar putea să purtăm războiul cinci ani sau zece ani. Dacă va cere necesitatea, vom evacua și Petrogradul și ne vom retrage până la Ural. Ne poate ataca și Suedia, dacă dorește; noi totuși avem să ne luptăm mai departe. Avem 12 milioane de soldați, și ei n'au să cedeze până la ultima răsuflare. Până ce se mai găsește un singur picior de dușman în țară, nu punem jos armele.

Vilna e părăsită. Recunosc ziarele rusești, că Vilna este complet părăsită. Nici cetățeni fără arme n'au mai rămas în oraș. Comandamentul rusesc a transportat toate lucrurile, care ar fi putut aduce folos dușmanului.

Șef asasinat. Putine știri autentice pot să strebată la noi din Rusia, dar totuși se poate constata din ele, că pe multe locuri s'au întâmplat grave turburări în imperiul țarului. Numai acestor știri de lucruri se poate atribui faptul, că șeful poliției din Petrograd a fost asasinat.

Coroșpondența cu străinătatea. În interesul controlului militar asupra știrilor din țara noastră, s'au introdus în coroșpondența cu străinătatea mai multe restricțiuni: Textul unei scrisori să nu fie mai lung de două pagini. Suplimente cu știri nu se admit în epistolă. Scrisul să fie curat și legibil. Semne secrete și stenografice nu se permit. Știrile dese, sau scrisul de-a curmezișul peste șiruri, sânt oprite. Suplimente de conturi și de liste de preturi se admit la coroșpondența de afaceri. Plicul să fie făcut din un singur strat de hartie; plicurile curțite cu orice fel de hartie sau cu altă materie sânt interzise. — Dacă trimițătorul nu se acomodează acestor reguli, scrisorile suferă întârziere, eventual nu se trimit destinatei. Măsurile de mai sus se aplică la toată coroșpondența particulară dată la oficiile poștale străine pe teritoriile operațiilor militare.

Aviz producătorilor de spirt. Pe temeiul hotărârii ministeriale se pun la dispoziția comunelor aparatele de destilare în scopul producăunii spiritului din partea locuitorilor. Au întâietate la întrebuintarea aparatului particularii cu fructe proprii în ordnea în care se anunț. După danșii urmează cei ce își prelueră fructe cumpărate. Îndreptățirea de a fierbe durează de obicei cel mult 48 de ore. Primăria are să stabilească pe dreptate, dacă se poate sau nu acorda un timp mai lung de 48 de ore unui particular. Anunțările pentru dare se fac în 3 exemplare și, înainte de a le înainta oficiului de dare, trebuie arătate primăriei, unde taxă nu se cere. Pentru întrebuințarea aparatului se plătesc: după 10 litre 3 fileri la 24 ore, dacă e vorba de fructe proprii; sau 6 fileri, dacă se fierb fructe cumpărate. Taxele se plătesc înainte la primărie.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 10 Septembrie 1915 se va reprezenta următorul program: Războiul din lume, tablou original. Femeia detectivă, dramă americană în 2 acte. Curierul de război, știrile cele mai nouă. Concorrență neplăcută, umor stic. Victorie asupra trupelor rusești, episod patriotic dramatic în 3 acte, din războiul ruso-german-austro-ungar.

Poșta redacției.

D-lui I. F. paroh, Reci. Banii despre cari ne scrii, n'au sosit la cassa arhidiecezană. Acesta e motivul, că n'a fost trecut în conspect și comuna Reci. Reclamați la poștă, ca să se constate, unde au fost trimiși banii.

Note și impresii.

Lupte de eamnă. Conform știrilor adăruite în gazete franceze, Rusia are să organizeze o armată stătoare din un milion de cazaci călări. Problema lor va fi să nepăcuiască la eamnă trupele germane și austro-ungare. — decumva Rusia nu se va mai resgândi până atunci.

Gâlceavă. La Sedil-Bar, în Galipole, s'au încercat englezii cu francezii. Au trebuit să sară la mijloc soldații *senegalesi* și să-i despărță.

S'au luat la bătaie europenii culți, ear africanii sălbatici s'au dovedit mai cumiți decât danșii.

Se cam lapadă de ei. Sânt cunoscuta considerațiile și simpatiile presei maghiare pentru evreii noștri, tratați ca patrioții cei mai ireproșabili. Totuși uneori zărele budapeștane, fără excepție, încetează de-a mai fi crutătoare cu poporul lui Izrael.

Citim anume o listă de nume d'ale persoanelor arestate pentru înșălătorie, comișă la furnizările militare. La fiecare nume din listă vedem, că zărele amintite au îndecat în parenteză numele *original*, purtat odinioară de persoana arestată. Eată lista: «Priliția din capitală a deținut, în afacerea furnizării ghetelor militare cu talpă de hartie, pe următorii: Ba'ara (Rosenfeld), Lázló (Löwinger), B'hari (Bernstein) — și alții doi, la care era de prisos indicarea descendenței, fiindcă li cheamă încă: Popper și Kraus».

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant învățătoresc din parohia Peleş se publică concurs cu termenul 15 Sept. v. 1915.

Venitele sunt: 1200 cor. și anume 600 cor. dela parohie și 600 cor. dela stat deja votate și locuință cu grădină.

Invățătorul e datoriu: învățarea răs-punsurilor liturgice și cântarea lor în biserică cu elevii, propunerea religiei, învățarea școlărilor de repetiție.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele reținute la subscrierul oficiu în timpul recerut.

Câmpeni, 22 August 1915.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Câmpenilor cu învoirea comitetului parohial.

Romul Furdul protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului al doilea de învățător și cantor la școala noastră confesională rom.-gr. ortodoxă din Poiana sărată, protopresbiteratul Treiscaune, devenit vacant prin moartea învățătorului Constantin Popoviciu, se deschide concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Salar legal 1200 coroane solvabil în rate lunare anticipative dela biserică. Din acest salar, 600 coroane se compun în canton. Relut de lemne 48 coroane și cvartir corespunzător în natură.

Invățătorul ales va fi obligat a propune în școala de toate zilele cursurile III, IV, V și VI și în școala de repetiție toate obiectele de învățământ. A cerceta însuși sfta biserică regulat. A conduce elevii la vecernie Sâmbătă seara și în toate Duminicile și sărbătorile la sfta biserică și a cânta cu ei la Sf. Liturghie, fiind obligat a forma cor cu elevii de școală și adulți. Cei cu aptitudini muzicale sunt considerați. Conform obiceiului local va fi obligat a ținea utrenia și vecernia peste săptămână.

Concurenții își vor înainta petițiile de concurs instruite cu actele necesare în termenul amintit la oficiul protopresbiterial al tracului Treiscaune în Brețcu (Bereczk) având a se prezenta înainte de alege la biserică din Poiana sărată în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a cânta și a se face cunoscut poporului. Informațiuni se dau în parohie și la protopresbiterat.

Poiana sărată, la 16/29 August 1915.

Ioan Rafiroiu paroh, președ. Nicolae Popoviciu notar.

Nr. 651/1915. (159) 2-3

În conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian protopresbiter.

Nr. 430/1915. (158) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a posturilor învățătoresci dela școlile confesionale din parohiile subsemnate, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în foaia "Telegraful Român".

1. Cubleşul român, cu salar anual de 1200 coroane, din cari 170 cor. prin repartiție de la popor, iar restul din ajutorul de stat votat, având a se cere numai liquidarea lui după alegerea învățătorului. Cvartir în edificiul școlii și folosirea grădinei de 1/4 jugăr.

2. Dânc, cu salar anual de 1200 cor., din cari 170 cor. dela popor prin repartiție, 160 cor. din venitele cantonale, 300 cor. ajutor dela Preaver. Consistor arhidiecezan și 570 cor. ajutor de stat ce se va cere după alegere. Cvartir în edificiul școlii constător din 2 chilii și bani pentru grădină 20 coroane.

3. Fizeșânpetru, cu salar anual de 1200 cor., din cari 600 cor. prin repartiție dela popor, 100 cor. ajutor dela Preaver. Consistor arhidiecezan, iar restul din ajutorul de stat votat, având a se cere numai liquidarea lui după alegere. Cvartir în edificiul școlii și grădină de 1/4 jugăr.

4. Sântămăria, cu salar anual de 1200 cor., din cari 600 cor. dela popor prin repartiție și 600 cor. ajutor de stat votat, având a se cere numai liquidarea lui după alegere. Cvartir și grădină de 1/4 jugăr sau în locul ei 20 cor.

5. Tâmașa, cu salar anual de 1200 cor., din cari 300 cor. dela popor prin repartiție, iar restul de 900 cor. prin ajutor de stat votat, având a se cere numai liquidarea lui după alegere. Cvartir în edificiul școlii și grădină de 1/4 jugăr.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și înainta cererile conform le-

gilor din v'goare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și au a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare înainte alegătorilor în biserică pentru a cânta și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipice și a fi cunoscuți alegătorilor.

Concurenții dela posturile învățătoresci din Cubleşul-român și Dânc au a îndeplini și oficiul de cantor.

Dela concurenți se mai cere, ca să cânte cu școlarii în biserică și să fie în stare a înființa cor, cu deosebire în parohia Fizeșânpetru.

Fizeșânpetru, 19 August 1915.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca protopresbiter.

În editura comisiei administrative a Tipografeii arhidiecezane a apărut:

Biblia mică

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechiu și testamentul nou,

cu binecuvântarea înaltpreasfinției Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

A. Testamentul vechiu.

I. Întâia carte a lui Moise. Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepsa lor. Făgăduința Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Popolul se începe. Popolul se sfârșește. Avraam primește în cortul său pe ingeri, cari îi făgăduiește fiu din Sara și i-se descopere perirea Sodomei. Isav și Iacob. Căsătoria lui Iacob. Iosif din pismă se vinde de frații săi. Iosif prin tălcuirea visurilor lui Farao se înalță la cinstea de Voevod. Călătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.

II. A doua carte a lui Moise. Egipt. Nașterea, creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea marelui Pașilor. Moartea celor întâi născuți, începutul egiptului. Sevărșirea egiptului. Perirea egiptenilor în marea roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Sâmbetei. Tablele legii.

III. A treia carte a lui Moise. Leviticon. Sfântirea preoților. Tălcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. A patra carte a lui Moise. Numerile. Valeam vrea se blasteze pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea despre bunurile de moștenire. Ius Navi se pune în locul lui Moise povățuitor poporului.

V. A cincea carte a lui Moise. A doua lege. Repetirea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă dirigătoria sa, și așază pe Ius fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. Cartea lui Ius Navi. Israel trece cu arme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihorului.

VII. Cartea judecătorilor lui Israel. Vitejia prorocii Debore, a lui Varac și a lui Iail. Invingerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcitura lui Samson.

VIII. Cartea I-a a împăraților. Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Saul de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. Cartea II-a a împăraților. Ungerea lui David de împărat.

X. Cartea III-a a împăraților. Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preoții lui Vaal.

XI. Cartea IV-a a împăraților. Cele cinci minuni ale lui Eliseu. Neeman se curăță de boală.

XII. Cartea lui Iov. Nenorocirea și răbdarea lui Iov.

XIII. Psaltirea. Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.

XIV. Pildele lui Solomon. Lauda înțelepciunii în viața omenească. Lauda muierei muncitoare.

XV. Ecclesiastul lui Solomon. Toate și-au vremea lor. Mijloacele fericirii.

XVI. Eremia. Vedenia despre smochine.

XVII. Daniil. Daniil tălcuiește visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. Provoacul Iona. Chemarea, neascultarea și pedeapsa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. Tovie. Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuirea către fiul său.

XX. Iudita. Icusitul îndemni și bunul sfat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Olifern. Mulțămita Iuditei și a poporului ei.

XXI. Cartea înțelepciunii lui Solomon. Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. Cartea înțelepciunii lui Ius fiului lui Sirach. Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lauda femeilor bune, și mustrearea celor rele.

XXIII. Cărțile Macaveilor. Despre nedumnezeirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nașterea lui Ius. Întimpinarea Domnului. Magii dela răsărit. Fuga la Egipt. Botezul lui Ius. Ispitirea lui Ius. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbănogul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Învierea tinărului din Nain. Învierea fetei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samarineanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel răstăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu și Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Învierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Ius în grădina Getsimani. Ius înaintea Arherelor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Ius.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată solid și frumos cu 2 cor. + 20 fileri porto.

Revânzătorilor li se dă rabat 15%.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Biblioteca Teatrală edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

- Nr. 28. Teodor Abt, Bucătăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto. Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patrologuri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto. Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto. Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto. Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto. Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto. Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto. Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto. Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto. Nr. 38. Georges Courteline, Invingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto. Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto. Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto. Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnul profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acuma:

- Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Por-nirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto. Nr. 2-3. M. Demetrescu, Inceputurile Ome-nirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto. Nr. 4-5-6. Ilie N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto. Nr. 7-8. M. Demetrescu, Lecturi Geolo-gice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto. Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri știin-țifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de dnul D. Vasiliu-Bacău.

- Nr. 51-52-53. Pedagogia și Medicina, Primejdia Alcoolismului și Vitejia Româ-nilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 54-55-56. Bulgarii, Foloasele Che-miei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 57-58-59. Apărarea Națională, Rușii și Sgărceania. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Flacăra.

- Nr. 7-8-9. H. G. Wells, Primii Oameni în Lună. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto. Nr. 10. V. Eftimiu, În temnițele Stambu-lului, povești. Prețul 60 fil. + 10 fileri. porto. Nr. 11. Onoto Watana, Privighitoarea Ia-poneză, roman din viața japoneză. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 12. Edmond Rostand, Romanțioșii. Pre-țul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 13. Victor Eftimiu, Ave Maria, dramă în 3 acte. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca Minerva.

- Nr. 131-132. Tit. Liviu, Războiul Roma-nilor cu Hanibal I-II. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto. Nr. 133. B. Constant, Pribeagul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 134. George Obnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 135. Saltikow-Șcedrin, Povești, Pețul 30 fil. + 5 fil. porto.

- Nr. 136. Al. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 138. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 140. Carl Ewald, Icoane din vieța plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 143-144. Camille Cocuand, Suferin-țele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 145. Arthur Conan Doyle. Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 146. I. Ciocărlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 147. C. Dem. Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 148. I. Dragoslav, Povești de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 153. Emilia Tailler, Dragoste de scrii-tor sau romanul lui Victor Hugo. Prețu 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 154. Louis Iacoliot, Vânătorii de rob dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. - 5 fil. porto.

Biblioteca Istorică.

- Nr. 17. Puiul Vulturului, după D. La-croix. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto. Nr. 18. C. Paul și A. Marcu, În Bulgaria. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto. Nr. 19. A. Dumas-Tatăl, Enric IV, istoria anecdotică a Franței. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca pentru toți.

- Nr. 862. Maurice Maeterlinck, Sora Bea-trice, miracol în 3 acte. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 863-864. Vasile Conta, Incercări de Metafizică, materialistă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 865-866. G. Alina, Arta de a vorbi în societate și diferite ocazii. Principii oratorice și modeluri de toasturi, mici cuvântări etc. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 867-868. Iohn Ruskin, Comori și Gră-dini, trei conferențe. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 869. Ioan Nenițescu, Pui de Lei, poezii Eroice și Naționale. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 870. D. Anghel, Steluța, Fantazii și Paradoxe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 871. A. Robida, Pe Ciopotniță. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 872. N. G. Rădulescu-Niger, Unchiul Christea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 873. G. D'Annunzio, Pământ virgin, no-vele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 874-875. Paul Bourget, Durooasa Enigmă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 876-877. Dem. Mledenovici-Dalmed, Curs Teoretic și Practic de Scamatorie. Magie artificială. Prestidigitatie pentru amatori și profesioniști. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto. Nr. 878. C. Apostoliu, Povești alese pentru copii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 879-880. Alfred de Musset, Emelina Margot, povești. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 888-889. V. Conta, Teoria Fatalis-mului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 890. C. C. Sallustius, Despre Conjurația lui Catilina, trad. din latinește. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 891-892. I. Budai-Deleanu, Tigania-da, poemă eroi-comică în 12 cânturi. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto. Nr. 893. I. Turghenef, Anciar sau Arborele Morței. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 894. M. Davidescu, La Fântâna Casta-liei, poezii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 895. A. Cehov, Farmacista, povești și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană